

FIGUR 1. Förskrivning av antibiotika för hund mätt som antal förpackningar per 1000 hundar.

Antibiotikaförskrivning och resistens - svenska hundar och katter

Mellan 2006 och 2023 minskade förskrivningen av antibiotika för hund med 76 procent. Nedgången kan troligen kopplas till flera olika händelser.

Antibiotikaförskrivning

Mellan 2006 och 2023 minskade förskrivningen med 76 procent; från 563 till 132 förpackningar per 1000 hundar och år (figur 1). Störst förändring från 2006 ses för cefalosporiner (90 procents nedgång) och fluorokinoloner (95 procents nedgång). Idag förskrivs framförallt aminopenicilliner och linkosamider.

Den stora nedgången hänger troligen samman med att vissa typer av multiresistenta stafylokocker för första gången påvisades i Sverige 2006. Från 2005 blev det också möjligt att enkelt ta fram statistik över förskrivning till hund. Under åren som följde diskuterades frågor om antibiotika och vårdhygien intensivt bland förskrivare och flera olika initiativ togs. Katter behandlas inte alls lika ofta, kring 40–50 förpackningar per 1000 katter under 2023.

Aminopenicilliner med eller utan klavulansyra dominerar helt förskrivningen för katt.

Urinvägsinfektioner

Vid urinvägsinfektioner hos hundar är *Escherichia coli* den vanligast påvisade bakterien. Resistens mot ampicillin är vanligast (12 procent) i det material som undersöktes vid SVA under 2023. Resistens mot fluorokinoloner har minskat på senare år (3 procent) och resistens mot nitrofurantoin förekommer sällan.

Problem i urinvägarna hos katter beror sällan på urinvägsinfektioner. När det ändå förekommer är *E. coli* den vanligaste orsaken. Resistens mot ampicillin är vanligt (15 procent), och även nedsatt känslighet för kinoloner (7 procent) förekommer.

Hudinfektioner hos hund

Staphylococcus pseudintermedius är den vanligaste bakterien vid hudinfektioner, men den finns också normalt hos friska hundar. Cirka 70 procent av *S. pseudintermedius* är resistenta mot penicillin genom penicillinas-bildning. Resistens mot antibiotika som fusidin och klindamycin är relativt vanligt, 11 respektive 18 procent.

MRSP och MRSA

Första fallet av MRSP¹ i Sverige upptäcktes 2006. Under 2023 rapporterades 46 fall till Jordbruksverket, varav 44 hos hund. Detta är lägre än 2009–2010 när antalet rapporterade fall var över 100. Vanligast är att bakterien hittas i sår, ofta efter operation. Bakterien kan också bäras av djur som är helt friska. Oftast är MRSP resistent mot många olika typer av antibiotika.

Första fallet av MRSA² hos hund i Sverige upptäcktes under 2006. Fram till och med 2023 har 62 fall hos hund och 35 hos katt bekräftats av SVA. Många fall är djur som vårdats på klinik eller som behandlas med antibiotika under lång tid. MRSA kan också bäras av djur som är helt friska. De typer som påvisas är oftast de som är vanligast hos människa i Sverige. För det mesta antas att smittan hos hunden eller katten kommer

från människor som haft kontakt med djuret.

Fynd hos djur av MRSP och MRSA ska anmälas till aktuell länsstyrelse och Jordbruksverket (SJVFS 2021:10; saknr K12).

ESBL

Bakterier som bildar ESBL³ bekräftades under 2023 i 10 fall hos hund och 6 hos katt. Sådana bakterier är alltså ännu ovanliga i kliniska prover från hund och katt men läget måste följas noga. För att ha en uppfattning om förekomsten av sådana bakterier hos hund och katt uppmanas därför kliniska laboratorier att sända in misstänkta isolat till SVA för konfirmering.

Motverka spridning

För att snabbt kunna stoppa spridning av multiresistenta bakterier vid till exempel djursjukhus är god hygien, klok antibiotikaanvändning samt att smittade djur upptäcks tidigt avgörande.

¹ Meticillinresistent *Staphylococcus pseudintermedius*

² Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*

³ Extended spectrum betalactamase – betalaktamas med utvidgad effekt

Källa: Swedres-Svarm 2023, Folkhälso-myndigheten & SVA.

Farliga djursmittor kan få allvarliga konsekvenser, från lidande hos djur och människor till ekonomiska förluster och störningar i matförsörjningen. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som genom diagnostik, forskning och rådgivning stärker Sveriges förmåga att bekämpa djursjukdomar som utgör hot mot kritiska samhällsfunktioner. Friska djur - trygga människor.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
751 89 Uppsala
018-67 40 00
sva@sva.se
sva.se

SVAKOM215.5.v1